

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ТА АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Каталог 2 вибіркових дисциплін

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3 від 28 вересня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2026-2027 н.р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ТА АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Викладач (-і)	Шеленко Діана Іванівна, д.е.н., проф. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380990662326
Е-mail викладача	diana.shelenko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Критичне мислення та аналітичне забезпечення підприємницької діяльності – це дисципліна яка спрямована на формування у студентів здатності до критичного мислення, розвитку аналітичних навичок та використання сучасних інструментів для підтримки процесів прийняття рішень у підприємницькій діяльності. Вивчення курсу дозволяє студентам розвинути компетенції з аналізу економічних ситуацій, ідентифікації ризиків, розробки стратегій і прийняття обґрунтованих управлінських рішень у динамічному середовищі бізнесу. Об’єктом дослідження є процеси прийняття рішень, розв’язання проблем і аналітичної підтримки в умовах підприємницької діяльності з урахуванням впливу внутрішніх і зовнішніх факторів. Предметом є процеси та підходи критичного мислення та аналітичного забезпечення, які застосовуються для аналізу економічних процесів, оцінки бізнес-ризиків, моделювання підприємницьких стратегій та оптимізації управлінських рішень.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета є сформулювати у студентів системного підходу до вирішення складних завдань у підприємницькій діяльності шляхом розвитку критичного мислення, здатності до аналізу великого обсягу даних, оцінки ризиків та створення ефективних бізнес-рішень. Цілі дисципліни: <i>Пізнавальні:</i> сформулювати уявлення про критичне мислення як інструмент аналізу та прийняття рішень у підприємницькій діяльності; ознайомити студентів із основними принципами, методами та технологіями аналітичного забезпечення бізнесу; розвинути системний підхід до вирішення підприємницьких завдань на основі аналізу інформації. <i>Практичні:</i> навчити аналізувати великі обсяги даних, виявляти ризики та знаходити оптимальні рішення; розвинути навички використання інструментів аналітики, критичної оцінки джерел інформації та формулювання висновків; застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань у бізнесі та управлінні. Студенти повинні знати: – основи критичного мислення, його етапи та прийоми; – методи аналітичного дослідження та прийняття управлінських рішень; – принципи роботи з великими обсягами даних (Big Data) у бізнесі; – технології оцінки ризиків та прогнозування в підприємстві; – інструменти візуалізації й презентації результатів аналізу. Студенти повинні вміти: – використовувати критичне мислення для аналізу ситуацій, ідентифікації проблем і пошуку рішень у бізнесі;	

- застосовувати аналітичні методи для оцінки ринкових умов, конкурентного середовища та фінансових показників;
- оцінювати достовірність, релевантність і якість інформації для прийняття рішень;
- виконувати SWOT-аналіз, розробляти бізнес-стратегії на основі аналітичних даних;
- структурувати та візуалізувати результати аналізу, презентувати їх у зрозумілій формі.

Студент повинен мати навички:

- застосування прийомів критичного мислення: порівняння, синтез, інтерпретація даних;
- роботи з аналітичними платформами та програмним забезпеченням для збору, обробки й аналізу даних;
- ідентифікації проблем у бізнес-процесах і розробки обґрунтованих рішень;
- виконання сценарного моделювання ризиків та можливостей підприємницької діяльності;
- комунікації на основі даних: створення звітів, презентацій і рекомендацій для управлінських рішень.

Після вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими **комунікаціями**:

- чітке і логічне формулювання своїх висновків на основі аналізу даних;
- підготовка звітів, презентацій, аналітичних документів для бізнес-структур;
- ведення ділового діалогу, обґрунтування ідей та захисту рішень у дискусіях;
- розробка комунікаційних стратегій на основі аналітичних висновків.

Вивчаючи навчальну дисципліну студент набуває **автономності** та відповідальності, що проявляється у наступному:

- здатність самостійно визначати цілі, завдання та методи аналізу інформації для вирішення бізнес-проблем;
- відповідальність за точність, достовірність і обґрунтованість власних аналітичних висновків;
- уміння організовувати й координувати роботу в команді для виконання комплексних завдань.
- готовність до подальшого навчання та професійного розвитку з високим рівнем самостійності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Результати навчання

- демонструвати сучасні методи аналізу даних, оцінки ризиків і прогнозування у підприємницькій діяльності;
- використовувати та усвідомлювати роль аналітичного забезпечення в ухваленні управлінських рішень;
- здатність вести конструктивну взаємодію в команді, координуючи діяльність для досягнення спільної мети.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	14
практичні заняття	16
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	Галузь знань	2	вибірковий

	07 Управління та адміністрування					
Тематика навчальної дисципліни						
Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції ї	практичн і	самостійн а робота	лекції ї	практичн і	самостійн а робота
Тема 1. Основи критичного мислення: принципи, методи та інструменти	2	2	5			7
Тема 2. Аналіз інформації в підприємницькій діяльності	2	2	5	2		7
Тема 3. Прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику		2	5		2	10
Тема 4. Логіка та евристика у вирішенні підприємницьких завдань	2	2	5		2	7
Тема 5. Інструменти аналітики в підприємницькій діяльності	2	2	5			9
Тема 6. Системний підхід до вирішення бізнес-проблем	2	2	10		2	14
Тема 7. Стратегічне мислення та прогнозування в бізнесі	2	2	5			9
Тема 8. Критичне мислення у командній роботі та ділових комунікаціях	2	2	10	2		7
Індивідуальне завдання			10			10
Усього годин	14	16	60	4	6	80
6. Система оцінювання курсу						
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 бална – (шляхом накопичення балів протягом семестру) Поточний контроль 0-50 балів; Самостійна робота 0-30 балів; Індивідуальне завдання 0-20 балів. Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою					
	Шкала оцінювання для заліку					
	університетська	національна				шкала ECTS (ECTC)
	90 – 100	зараховано				A
	80-89					B
	70-79					C
	60-69					D
	50-59					E
	26-49	Не зараховано				FX
	1-25					F

Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – (ІЗ) «Критичне мислення та аналітичне забезпечення підприємницької діяльності»: 1. Аналіз сучасних методів критичного мислення в управлінських процесах. 2. Роль аналітичних інструментів у розробці стратегії підприємства. 3. Оцінка ризиків у підприємницьких рішеннях: методи та практичне застосування. 4. Аналіз впливу зовнішніх факторів на бізнес-процеси за допомогою PEST-аналізу. 5. Використання Big Data для прийняття стратегічних рішень у підприємстві. 6. Інструменти аналізу конкурентів та розробка конкурентних стратегій. 7. Методи оцінки фінансової стабільності підприємства за допомогою фінансового аналізу. 8. Евристичні методи у вирішенні бізнес-проблем: переваги та недоліки. 9. Прогнозування майбутніх економічних трендів та їх вплив на бізнес. 10. Аналіз ідеї для нової підприємницької ініціативи на основі критичного мислення та ринкових даних. Вибір теми проходить на другому практичному занятті за бажанням студента. Індивідуальні завдання (ІЗ) виконуються у вигляді презентації до 5 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом (можна використати метод роботи в малих групах), координатор староста, Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту). Максимальна оцінка за ІЗ становить 20 балів.
Практичні заняття	На практичних заняттях проводиться усне опитування, приймається участь у дискусіях та по окремих темах тестування.
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,3. Максимальна оцінка за тестування становить 30 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за три змістові модулі (ЗМ): ЗМ 1. Поточний контроль (1-50 балів). ЗМ 2. Самостійна робота (1-30 балів). ЗМ 3. Індивідуальне завдання (1-20 балів). Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.
Підсумковий контроль	Підсумковою формою контролю є залік, який виставляється як сума балів за модулями. Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на залік, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами. В умовах карантину чи військового стану ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM.

	Повторне складання заліку допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи.</u> Виконання індивідуального завдання оформляють у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. <u>Академічна доброчесність.</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті, враховуючи Положення про запобігання академічному плагиату (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf) ПОЛОЖЕННЯ про запобігання академічному плагиату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf). <u>Відвідування занять</u> є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється. <u>Неформальна освіта.</u> Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf). <u>Використання штучного інтелекту (ШІ)</u> дозволяється як допоміжного інструменту відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnologij-shi.pdf). <u>Додаткові бали</u> +10 балів за рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали, враховуючи Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (https://surl.li/wmmuhb).	
8. Рекомендована література	
Наочні матеріали 1. Підприємницька діяльність в аграрній сфері економіки: монографія / [М. Й. Малік, Ю.О. Лупенко, О. Г. Шпикуляк, Д.І. Шеленко та ін.]; за ред. М. Й. Маліка. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. 208 с. https://zenodo.org/records/10026711 DOI 10.5281/zenodo.10026710 ISBN 978-966-669-575-1 Інформаційні ресурси в Інтернеті 1. Про авторське право і суміжні права: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855 (дата звернення: 22.12.2023). 2. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вер. 2019 р. №722/2019. URL: https://cutt.ly/2uod8sa 3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: http://www.mon.gov.ua/	

Навчальні посібники

1. Базилук, О. М. Критичне мислення в економічній освіті: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2023. 148 с.
2. Мазур, О. Є., та ін. Аналітичні методи у підприємницькій діяльності: навчальний посібник. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2024. 212 с.
3. Захарчин, Г. М. Управлінські рішення та критичне мислення: навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2022. 196 с.
4. Гриньова, В. М., Черевко, В. В. Економічне мислення підприємця: поняття, методи аналізу, інструменти. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2025. 171 с.
5. Савчук, Т. В. Аналітика бізнес-процесів: підходи, методи та практичні рішення. Тернопіль: ТНЕУ, 2023. 204 с.
5. Поведінкова економіка: від теорії до практики: міждисциплінарний навчальний посібник. За науковою ред. к.е.н., доц. Татомир І.Л., к.е.н., доц. Квасній Л.Г. Трускавець: ПОСВІТ, 2022, 408 с.
6. Конверський А. Є. Критичне мислення: Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. Київ : Центр учб. літ., 2020. 344 с.

Наукові публікації

1. Черневий Ю., Шеленко Д., Кушнірик С. Мобільна комерція як інструмент розвитку критичного мислення та підвищення ефективності аналітичного забезпечення бізнесу. Івано-Франківськ. *Актуальні питання розвитку сільського господарства: теорія і практика: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Івано-Франківськ, 9 жовтня 2025 року). Оброшине: Видавництво інституту сільського господарства Карпатського регіону, 2025. С. 456-459.
2. Гуменюк М.М., Неміш Д.В., Баланюк І.Ф., Шеленко Д.І. Основні чинники ефективного функціонування малого аграрного підприємництва. *Вісник аграрної науки*. 2021, № 9 (822). С. 80-88. DOI: <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202109-11>
3. Шпикуляк О. Г., Шеленко Д. І., Алексеева О. В., Ксенофонтowa К. Ю., Суховій А. І. Роль ринку і підприємництва у забезпеченні сталого розвитку сільських територій. *Агросвіт*. 2022. № 20. С. 3-12. URL <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/617/624> DOI: 10.32702/2306-6792.2022.20.3
4. Шеленко Д.І., Баланюк І.Ф., Баланюк В.С. Соціальний капітал у розвитку соціального підприємництва. *Економіка АПК*. 2021. № 11. С. 44–53. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202111044>
5. Гуменюк, Р. Р. Критичне мислення як чинник ефективності підприємницьких рішень. *Економіка та держава*, 2024, №8, с. 45–50.
5. Терно С. О. Критичне розмірковування: виникнення, розвиток та свобода волі. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*, 2017, Вип. 49. С. 207-212.
6. Терно С. О. Критичне мислення: методи та стиль навчання. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. Запоріжжя, 2019. Вип. 52. Т. 2. С. 183-189.
7. Сохецька, А.В. Адаптивне ціноутворення в умовах економічної нестабільності: поведінковий підхід. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. Т. 36 (75). № 3, 2025. С. 29-35. PDF: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2025/36_75_3/7.pdf
8. Бенюкська, Л. Ідентифікація поведінкових факторів та обґрунтування їх ролі у прийнятті рішень суб'єктами підприємницької діяльності в умовах невизначеності. *Review of transport economics and management*, (7(23), (2023). С. 145–150. <https://doi.org/10.15802/rtem2022/268647>
9. Габрусєва, Н.В. Специфіка розуміння критичного мислення в бізнес-контексті. 2024: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/46651/2/ColMon_2024_Habrusieva_N-

Specificity_of_understanding_277-286.pdf

10. Янковець, Т. Поведінкова економіка: поведінкові ефекти у маркетингу та брендингу. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*, (4 (100), (2024). С. 13-18. <https://doi.org/10.32782/bsnau.2024.4.3>

11. Шеленко Д.І. Реалізація соціального капіталу у прийнятті економічних рішень стейкхолдерами ринку. *I МНПК «Револуція креативних індустрій: як маркетинг і менеджмент створюють майбутнє» (I International scientific and practical conference «Revolution of creative industries: how marketing and management create the future»)*, 24-25.10.2024.

12. Шеленко Д.І., Арделан В.І. Ефективність управлінських рішень на підприємстві в сучасних умовах глобалізації ринків. *Ефективність функціонування сільськогосподарських підприємств: матеріали VII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (23-25 травня 2018 р). Проблематика 2018 р.: Сільськогосподарські підприємства України в умовах агропромислової інтеграції*. Львів: Ліга-Прес, 2018. С. 95-97.

13. Надурак, В. Критичне мислення: поняття та практика. *Філософія освіти. Philosophy of Education*. 2022. 28 (2) С. 129-147. DOI: <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2022-28-2-7> <https://philosopheducation.com/index.php/philed/article/download/739/644>

Видання іноземною мовою

1. Paul R. Critical thinking Handbook. How to Prepare Students for a Rapidly Changing World / R. Paul, A. J. Binker. Tomales: Foundation for Critical thinking, 2020. 572 p.

2. Camuffo, A., et al. (2024). A scientific approach to entrepreneurial decision- making. *Strategic Management Journal*. <https://doi.org/10.1002/smj.3580> <https://sms.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/smj.3580>

3. Feng, J., et al. (2022). Identifying the factors affecting strategic decision-making ability that lead to entrepreneurial performance. *Frontiers in Psychology*. Vol. 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1038604> <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2022.1038604/full>

4. Yu, X., et al. (2023). Cognitive flexibility and entrepreneurial creativity: the chain mediating role of entrepreneurial alertness and entrepreneurial self-efficacy. *Frontiers in Psychology*. Vol. 14. 2023. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1292797> <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2023.1292797/full>

5. Skrzek-Lubasińska, M. (2022). Is critical thinking a future skill for business success? *Kozminski University journal*. <https://repozytorium.kozminski.edu.pl/server/api/core/bitstreams/8defa944-5050-436e-8382-f33df7216f9d/content>

6. Birkan, I.S., I.K., & Yas,ar, O. (2021). Critical thinking dispositions in business world: Mixed method on employees and managers. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(35), 1644 - 1673. doi: 10.26466/opus.830064.

Шеленко Д.І.

Професорка кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки